

ชื่อแผนงานวิจัย	แผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคด้วยการจัดการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีป
ชื่อหัวหน้าแผนงานวิจัย	ดร. เกรียงไกร เกิดศิริ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย	งบประมาณแผ่นดินประจำปี พ.ศ. 2556 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีที่เสร็จ	พ.ศ. 2559
ประเภทการวิจัย	การวิจัยประยุกต์
สาขาวิชา (อ้างอิงตาม วช.)	ปรัชญา

บทคัดย่อ

โครงการ “แผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคด้วยการจัดการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีป” เป็นชุดโครงการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยโครงการวิจัยย่อย จำนวน 4 โครงการ คือ

โครงการวิจัยย่อยลำดับที่ 1 สังกาลมรดกโลกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีป: การศึกษาโลจิสติกส์การท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงโดยให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง

โครงการวิจัยย่อยลำดับที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์คุณค่า ศักยภาพ และแนวทางการเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อขอรับการพิจารณาเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมเพิ่มเติม

โครงการวิจัยย่อยลำดับที่ 3 แนวทางการศึกษาซากมรดกทางสถาปัตยกรรมเพื่อการออกแบบโครงการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา วัดมหาธาตุสุโขทัย และวัดมหาธาตุเขลียง

โครงการวิจัยย่อยลำดับที่ 4 การพัฒนาระบบการสื่อความหมายมรดกทางสถาปัตยกรรมผ่านระบบอินเทอร์เน็ตกรณีศึกษา วัดมหาธาตุอยุธยา

โดยแต่ละโครงการวิจัยย่อย มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่แตกต่างกัน ทั้งในลักษณะของการวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) ที่มุ่งแสวงหาองค์ความรู้เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และลักษณะของการวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) ที่ต่อยอดจากฐานขององค์ความรู้เชิงวิชาการ และสามารถผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์งานวิจัยเพื่อส่งเสริมศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ทั้งนี้ จากผลลัพธ์ของการวิจัย มีข้อเสนอให้พัฒนาไปสู่แนวทางการจัดเส้นทางทางท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีป โดยสร้างฐานข้อมูลและชุดข้อมูลสำหรับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม และแหล่งที่มีศักยภาพที่กำลังอยู่ระหว่างการนำเสนอรายชื่อเพื่อรอการพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมการเชื่อมต่อต่อการเดินทางบนแผ่นดินระหว่างประเทศที่มีแหล่งมรดกโลกต่างๆ ตั้งอยู่ ซึ่งประเทศไทยย่อมได้รับประโยชน์สืบเนื่องในหลากหลายมิติ เนื่องจากมีทำเลที่ตั้งในลักษณะที่เป็นศูนย์กลางที่มีประเทศอื่นอยู่รายล้อม อาทิ “สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Vietnam)” “ราชอาณาจักรกัมพูชา (Cambodia)” “สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao PDR)” “สหพันธรัฐมาเลเซีย (Malaysia)” และ “สหภาพเมียนมาร์ (Myanmar)” ซึ่งนอกเหนือจากการจะสร้างรายได้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และทำความเข้าใจประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีปอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีปอย่างเป็นองค์รวม

นอกจากนี้ ในชุดโครงการวิจัยย่อย ยังได้ทำการศึกษามรดกทางสถาปัตยกรรมของแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมในประเทศไทยทั้งสองแห่งคือ เมืองประวัติศาสตร์อยุธยา และเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัย โดยบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน ทั้งประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภูมิศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ ซึ่งผลลัพธ์ของการศึกษาได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ และข้อเสนอใหม่ทางวิชาการที่สามารถนำไปต่อยอดในกระบวนการสื่อความหมายมรดกทางสถาปัตยกรรมกับการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการสื่อความหมายมรดกทางสถาปัตยกรรมบนระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือว่าเป็นสื่อที่มีการใช้กันอย่างกว้างขวาง และเป็นช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณชนได้อย่างครอบคลุม รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพสูงในปัจจุบัน เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และความสนใจในมรดกทางสถาปัตยกรรม และเป็นการถอดความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวในแหล่งโบราณสถาน ทำให้เกิดกระบวนการทัศน์ใหม่ในการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการรับรู้คุณค่าของแหล่งมรดกทางสถาปัตยกรรม เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: มรดกโลก / การท่องเที่ยววัฒนธรรม / โลจิสติกส์การท่องเที่ยว / การจัดการการท่องเที่ยว / เศรษฐกิจสร้างสรรค์ / ประชาคมอาเซียน / การสื่อความหมาย/แปลความหมาย

Research Project Driven Strategic Plan for Thailand as a Hub of Tourism by
 Managing the World Heritage in the Main Land of Southeast Asia

Project Leader Dr. Kreangkrai Kirdsiri
 Faculty of Architecture Silpakorn University

Research Grants Fiscal Year 2013,
 Research and Development Institute, Silpakorn University

Year of complement 2016

Type of research Applied research

Subjects (based NRCT) Philosophy

Abstract

“Driven Strategic Plan for Thailand as a Hub of Tourism by Managing the World Heritage in the Main Land of Southeast Asia” is a research project comprising four sub-research topics:

Sub-program 1: World heritage necklace in main land of Southeast Asia: a tourism logistics and guide line for connected to Thailand as a hub

Sub-program 2: The study and analysis of value, potential, and guidelines for nominating the cultural heritage sites to inscribed as World Cultural Heritage)

Sub-program 3: The Study of architectural ruins for cultural tourism interpretation: case studies of Wat Sukhothai and Wat Mahathat Chaleang

Sub-program 4: Multimedia Design for Architectural Heritage Tourism Interpretation a case study of Wat Mahathad Ayudhaya

The purpose of each sub-topic aims differently. That is, some topics aim to figure out deep knowledge in terms of academic purposes while some topics aim to provide the findings which can be applicable for tourism.

It was found and suggested from the study that there should be cultural route for both tourism and historical studies of the main land of Southeast Asia through the World Heritage sites and the nominated ones in the Tentative List. This can connect the sites which are located along the borders of many countries, such as Cambodia, Lao PDR, Malaysia, and Myanmar. This will not only help generate income from tourism, but also stimulate learning and understanding the history of the related areas and countries, which can, moreover, lead to holistic development.

In addition, there is also the study of cultural heritage sites in Thailand, which are Ayutthaya and Sukhothai, by integrating related sciences, such as history, archaeology, geography, architecture, and mass communication. It was found from the study that interpretation tools should be prepared for tourism, especially on the Internet as it is the channel which can spread information most effectively. It can motivate learning process and interest in architecture, especially the archaeological sites. Quality of tourism can also be raised, while types of value of architectural heritage sites can be perceived. This can, hopefully, lead to the conservation and sustainable development in a long term.

Key words: World Heritage / Cultural Tourism / Tourism Logistic / Tourism

Management / Creative Economy / Asian Community / Interpretation